

Wpływ elementów systemów gospodarki odpadami na środowisko naturalne w Gminie Miasto Częstochowa

The influence of the components of waste management systems on the natural environment in the commune of the City of Częstochowa.

mgr Michał Gwiżdżiński

Autor specjalizuje się w gospodarce odpadami jest absolwentem Uniwersytetu Śląskiego e-mail: michal.gwizdzinski@gmail.com

W KILKU SŁOWACH

W artykule przedstawiono charakterystykę gospodarki odpadami oraz analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Miasto Częstochowa mającą znaczący wpływ na stan środowiska naturalnego w mieście.

SUMMARY

The article includes a discussion of the waste management and an analysis of the status of the communal waste management in the commune of the City of Częstochowa which has a significant influence on the condition of the natural environment within the city.

Wprowadzenie

Odpady stanowią nieodłączny element bytowania i gospodarczej działalności człowieka. Nieodpowiednio wykorzystywane stają się źródłem zanieczyszczenia podstawowych elementów środowiska naturalnego: gleby, wody, powietrza. Każdego roku wzrastają wskaźniki nagromadzenia odpadów.

Polska należy do grupy krajów o najbardziej zanieczyszczonym środowisku przyrodniczym w Europie.

Już teraz kosztem zdrowia płacimy za bezmyślność w podejmowaniu decyzji, do pogarszania stanu środowiska przyczyniamy się wszyscy, niekoniecznie pracując w uciążliwych dla środowiska zakładach przemysłowych, ale również zaspakajając codzienne potrzeby życiowe. Wytwarzamy „śmieci”, zużywamy energię elektryczną, pozwalamy wodzie płynąć z naszego kranu bez umiaru. Przyroda nie radzi sobie z naszą ingerencją i konsekwentnie wystawia rachunek za ludzką bezmyślność, brak troski o środowisko.

Wobec nadmiernego kumulowania się odpadów w środowisku, należy doprowadzić do stworzenia mechanizmów ich racjonalnego za-

gospodarowania w celu minimalizacji ilości odpadów oraz w celu obniżenia zużycia surowców naturalnych i energii. Nowoczesna, racjonalna gospodarka odpadami musi stanowić kompleksowy system prowadzący do osiągnięcia celu podstawowego, tj. zredukowania ilości odpadów deponowanych na składowiskach.

System ten powinien obejmować takie podsystemy jak: minimalizowanie ilości odpadów u źródła ich powstawania (stosowanie technologii tzw. „czystej produkcji”), selektywną zbiórkę i segregację odpadów, recykling, czyli zawracanie użytecznych części odpadów do obiegu produkcyjnego w celu ich powtórnego wykorzystania gospodarczego, odzysk surowców wtórnych, wreszcie unieszkodliwienie i utylizację części wysortowanych składników odpadów przy zastosowaniu odpowiednich metod (kompostowanie, spalanie).

W takim kompleksowym systemie bezpieczne składowisko pozostałych odpadów nieużytecznych, byłoby ostatnim, choć niezbędnym ogniwem. Zintegrowana gospodarka odpadami to proces systematycznego wprowadzania rozwiązań strategicznych i technologicznych, które zapewniają zmniejszenie obciążenia środowiska odpadami, przy minimalnych kosztach.

Stan prawny gospodarki odpadami

Podstawę prawną gospodarki odpadami w Gminie Miasto Częstochowa stanowią ustawy i rozporządzenie podjęte na szczeblu krajowym oraz lokalnym.

I. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2013 r. poz. 1399 z późn. zm.);

II. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21, 888, 1238, z 2014 r. poz. 695 z późn. zm.);

III. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 627, Nr 115 poz. 1229, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 233, poz. 1957, z 2003 r. Nr 46, poz. 392 z późn. zm.);

IV. Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (tzw. ustawa wprowadzająca) (Dz. U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1085, z 2002 r. Nr 143, poz. 1196, z 2003 r. Nr 7, poz. 78 z późn. zm.);

V. Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz. U. z 2001 r. Nr 63, poz. 639, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 7 poz. 78 z późn. zm.);

VI. Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 63, poz. 638, 2003 r. Nr 7, poz. 78 z późn. zm.);

VII. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie i uchyleniu niektórych ustaw w związku z uzyskaniem przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej (Dz. U. 2004 r. Nr 96, poz. 959 z późn. zm.);

VIII. Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014 przygotowany przez Urząd Marszałkowski Województwa śląskiego;

IX. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.);

X. Ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (tekst jednolity Dz. U. z 2011 r. Nr 45, poz. 236 z późn. zm.);

XI. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.);

Rozporządzenia wykonawcze do ww. wymienionych ustaw:

- z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1206 z późn. zm.);
  - z dnia 21 marca 2001 r. w sprawie wymagań dotyczących prowadzenia procesów termicznego przekształcania odpadów (Dz. U. z 2002 r. Nr 37, poz. 339 z późn. zm.);
  - z dnia 19 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie listy rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym niebędącym przedsiębiorcami, oraz dopuszczalnych metod ich odzysku (Dz. U. 2008 r. Nr 235, poz. 1614 z późn. zm.);
  - z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. z 2002 r. Nr 191, poz. 1595 z późn. zm.);
  - z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowiska odpadów (Dz. U. 2013 r. Nr 0, poz. 523 z późn. zm.);
  - z dnia 7 września 2004 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych sposobów i warunków unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 200, poz. 2061 z późn. zm.);
  - z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie rodzaju odpadów medycznych i weterynaryjnych, których poddawanie odzyskowi jest zakazane (Dz. U. z 2002 r. poz. 103 z późn. zm.);
- Uchwały podjęte przez Radę Miasta Częstochowy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi:
- Uchwała Nr 538/XXX/2012 Rady Miasta Częstochowy z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie powierzenia Częstochowskiemu Przedsiębiorstwu Komunalnemu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Sobuczynie obowiązkowego zadania własnego gminy utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miasto Częstochowa;
  - Uchwała Nr 539/XXX/2012 Rady Miasta Częstochowy z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie upoważnienia Zarządu Spółki Częstochowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Sobuczynie do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej

zmieniona Uchwałą Nr 609/XXXII/2013 Rady Miasta Częstochowy z dnia 28 lutego 2013 r.

- Uchwała Nr 540/XXX/2012 Rady Miasta Częstochowy z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Częstochowy wraz z załącznikiem Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Częstochowy zmieniona Uchwałą Nr 623/XXXIV/2013 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 marca 2013 r. oraz Uchwałą Nr 764/XLII/2013 Rady Miasta Częstochowy z dnia 30 września 2013 r.;
- Uchwała Nr 541/XXX/2012 Rady Miasta Częstochowy z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości położonych na terenie Gminy Miasto Częstochowa, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne;
- Uchwała Nr 542/XXX/2012 Rady Miasta Częstochowy z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów zmieniona Uchwałą Nr 619/XXXIV/2013 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 marca 2013 r. oraz Uchwałą Nr 640/XXXVI/2013 Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 kwietnia 2013 r., oraz Uchwałą Nr 765/XLII/2013 Rady Miasta Częstochowy z dnia 30 września 2013 r.;
- Uchwała Nr 568/XXXI/2013 Rady Miasta Częstochowy z dnia 31 stycznia 2013 r. w sprawie ustalenia cen za świadczenie usług komunalnych związanych z zagospodarowaniem odpadów przez Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o. o. w Sobuczynie zmieniona Uchwałą Nr 771/XLIII/2013 Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 października 2013 r.;
- Uchwała Nr 616/XXXIII/2013 Rady Miasta Częstochowy z dnia 6 marca 2013 r. w sprawie ustalenia metody i stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- Uchwała Nr 620/XXXIV/2013 Rady Miasta Częstochowa z dnia 21 marca 2013 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- Uchwała Nr 621/XXXIV/2013 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 marca 2013 r. w sprawie stawki za pojemnik na odpady o określonej po-

jemności;

- Uchwała Nr 622/XXXIV/2013 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 marca 2013 r. w sprawie ustalenia terminu, częstotliwości i trybu uniszczenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zmieniona Uchwałą Nr 766/XLII/2013 Rady Miasta Częstochowy z dnia 30 września 2013 r.;
- Uchwała Nr 631/XXXV/2013 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 marca 2013 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr 616/XXXIII/2013 z dnia 6 marca 2013 r. w sprawie ustalenia metody i stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- Uchwała 632/XXXV/2013 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 marca 2013 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zmieniona Uchwałą Nr 828/XLVII/2013 Rady Miasta Częstochowy z dnia 30 września 2013 r.;
- Uchwała Nr 743/XLI/2013 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 sierpnia 2013 r. w sprawie powierzenia Częstochowskiemu Przedsiębiorstwu Komunalnemu Sp. z o. o. z siedzibą w Sobuczynie obowiązkowych zadań gminy z zakresu utrzymania czystości i porządku na terenie zieleni miejskiej.

Obowiązki składające się na zadanie własne gminy miasto Częstochowa w zakresie zarządzania systemem gospodarki odpadami komunalnymi

Uoucp, nałożyła na gminy zadanie własne, którym jest utrzymanie czystości i porządku na jej terenie. Wiązkę (zespół) obowiązków szczegółowych, wynikających z tego zadania, a związanych z odpadami komunalnymi, definiuje się, jako: gospodarowanie odpadami komunalnymi (zagospodarowanie odpadów komunalnych), które zostały ujęte w spójny i zintegrowany system działająca na terytorium gminy. System ten na dzień dzisiejszy zapewnia efektywną gospodarkę odpadami komunalnymi, która pozwala na osiągnięcie odpowiednich poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Zgodnie z art. 3b Uoucp Gminy są zo-

bowiązane osiągnąć do dnia 31 grudnia 2020 r.:

- 1) Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości, co najmniej 50% wagowo;
- 2) Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości, co najmniej 70% wagowo.

Natomiast zgodnie z art. 3c Gminy są zobowiązane ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania:

- 1) do dnia 16 lipca 2013 r. – do nie więcej niż 50% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
- 2) do dnia 16 lipca 2020 r. – do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania – w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Niezapewnienie wskazanych powyżej poziomów, obłożone jest karą pieniężną określoną w art. 9 z Uoucp.

W roku 2014 na terenie miasta Częstochowy osiągnięto poziom odzysku i recyklingu zgodnie z tabela 1.

lp	Rodzaj odpadów	Poziom wymagany	Poziom osiągnięty
1	Poziom recyklingu dla odebranych odpadów tzw. wtórnych: papier, tworzywa sztuczne, metale, szkło	14%	18,73%
2	Poziom recyklingu dla odpadów remontowo - budowlanych	38%	63,32%
3	Poziom ograniczenie odpadów biodegradowalnych przekazywanych do składowania	< 50%	0,06%

Tab 1. Poziomy odzysku i recyklingu osiągnięte w roku 2014

Ustawodawca w art. 3 Uoucp precyzuje, jakie obowiązki wchodzi w zakres zadania gospodarowania odpadami komunalnymi. Przyjmując metodologię ustawodawcy, w kolejnych punktach owówiono poszczególne obowiązki w zakresie, w jakim jest to niezbędne dla celów niniejszego opracowania, z jednoczesnym dokreśleniem czy dany obowiązek podlega powierzeniu i upoważnieniu CzPK lub pozostaje w kompensacji służb UM Częstochowa.

1. Zapewnienie budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (art. 3 ust. 2 pkt 2a Uoucp)

Obowiązek ten dotyczy dysponowania przez gminę regionalną instalacją do przetwarzania odpadów komunalnych. Obowiązkiem gminy jest utrzymanie i eksploatacja takiej instalacji. Zgodnie z art. 3a Uoucp gmina realizując obowiązek budowy, utrzymania i eksploatacji regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych jest zobowiązana do:

- 1) przeprowadzenia przetargu na wybór podmiotu, który będzie budował, utrzymywał lub eksploatował regionalną instalację do przetwarzania odpadów komunalnych, lub
- 2) dokonania wyboru podmiotu, który będzie budował, utrzymywał lub eksploatował regionalną instalację do przetwarzania odpadów komunalnych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno – prawnym (Dz. U. z 2009 r. Nr 19, poz. 100 oraz z 2010 r. Nr 106, poz. 675, lub
- 3) dokonania wyboru podmiotu, który będzie budował, utrzymywał lub eksploatował regionalną instalację do przetwarzania odpadów komunalnych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 9 stycznia 2009 r. o koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. Nr 19, poz. 101, z późn. zm.).

Dopiero, gdy przetarg, o którym mowa powyżej zakończy się wynikiem negatywnym albo gdy nie zostanie dokonany wybór partnera prywatnego albo gdy nie zostanie dokonany wybór koncesjonariusza, gmina może samodzielnie realizować zadanie polegające na budowie, utrzymaniu lub eksploatacji regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

Przepisy przejściowe Ustawy zmieniającej Uoucp wprowadzają jednak wyjątek od powyższych zasad. Zgodnie z art. 19 Ustawy zmieniającej w przypadku instalacji wskazanej w wojewódzkim planie gospodarki odpadami, jako zakład zagospodarowania odpadów, dla której przed dniem wejścia w życie ustawy wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach lub decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, lub której budowa lub eksploatacja rozpoczęła się przed dniem wejścia w

zycie ustawy przepisu art. 3a Uoucp nie sosuje się. Oznacza to, że jeżeli gmina dysponuje własną (także poprzez powołaną w tym celu spółkę komunalną) instalacją regionalną do przetwarzania odpadów, która została zakwalifikowana w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami, jako zakład zagospodarowania odpadów i posiada wymagane decyzje lub jest eksploatowana, wówczas obowiązek jej eksploatacji i utrzymania nie musi być poprzedzony postępowaniami wymienionymi w art. 3a Uoucp.

Wskazać należy, że instalacja w Sobuczynie, eksploatowana i utrzymywana przez CzPK Sp. z o. o. spełnia kryteria stawiane przed instalacjami regionalnymi. Jest ujęta w obowiązującym w chwili wejścia w życie ustawy Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego. Zadania dotyczące utrzymania i eksploatacji tejże instalacji zostały powierzone CzPK na zasadach sprecyzowanych w umowie wykonawczej z dnia 9 czerwca 2011 r. wraz z późniejszymi aneksami. Zakres działań w systemie gospodarki odpadami sprecyzowano w

umowie w kontekście zasad zagospodarowania odpadów komunalnych i przekazywania rekompensaty z tego tytułu.

Podsumowując, zatem Regionalną Instalacją, do której trafiają w ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w Mieście Częstochowa odpady komunalne zmieszane, biodegradowalne i pozostałości z sortowania jest obligatoryjnie Instalacja w Sobuczynie.

2. Objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości systemem gospodarki odpadami komunalnymi (art. 3 ust. 2 pkt 3 Uoucp)

Obowiązek ten ma charakter ogólny i stanowi postulat, który został uwzględniony przy tworzeniu reformy w warunkach lokalnych. Zadanie własne gminy w zakresie stworzenia kompleksowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w art 3 ust 2 pkt 3 Uoucp, jest konkretyzowane na płaszczyźnie podmiotowej. Zgodnie z tym przepisem, stworzony system objął wszystkich właścicieli nieruchomości. Zarówno właściciele tych nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, jak i tych, na

których mieszkańcy nie zamieszkują.

O kształcie konkretnych rozwiązań systemowych decyduje ustawodawca i gmina korzystając – zgodnie z podjętymi i wskazanymi w rozdz. 2 pkt 3. aktami prawa miejscowego. Każdy właściciel nieruchomości, obowiązkowo został objęty przewidzianymi przez gminę rozwiązaniami. Objęcie właścicieli nieruchomości zorganizowanym systemem związane było z szeregiem działań, a w tym m.in. wydanie konkretnych aktów prawa miejscowego wskazanych powyżej przez Radę Miasta Częstochowy.

Wchodzące w zakres tego obowiązku, zadania, jakie zostały powierzone Spółce to:

a) przyjmowanie deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 1399 z późniejszymi zmianami),

b) przyjmowanie deklaracji wraz z kopiami umów, o których mowa w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw Dz. U. z 2013 r., poz. 1399 z późniejszymi zmianami),

c) przyjmowanie informacji od właścicieli nieruchomości, o których mowa w art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw Dz. U. z 2013 r., poz. 1399 z późniejszymi zmianami),

d) nadzorowanie gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym realizacji zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z wyłączeniem nadzorowania Regionalnej Instalacji do Przetwarzania Odpadów Komunalnych prowadzonej zgodnie z Uchwałą Nr 538/XXX/2013 Rady Miasta Częstochowy z dnia 28 grudnia 2012 r. przez Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Sobuczynie,

e) dokonywanie czynności sprawdzających, o których mowa w art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 79 z późn. zm.), mających na celu: sprawdzanie terminowości, składania deklaracji, stwierdzanie formalnej poprawności dokumentów wymienionych w pkt a; ustalanie

stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami,

f) w razie stwierdzenia, że deklaracja zawiera błędy rachunkowe lub inne oczywiste omyłki bądź, że wypełniono ją zgodnie z ustalonymi wymaganiami, w zależności od charakteru i zakresu uchybień:

- korygowanie deklaracji, dokonując stosownych poprawek lub uzupełnień, jeżeli zmiana wysokości zobowiązania z tytułu opłaty, kwoty nadpłaty, kwoty zwrotu opłaty lub wysokości straty w wyniku tej korekty nie przekracza kwoty 1.000 zł,

- zwracanie się do składającego deklarację o jej skorygowanie oraz złożenie niezbędnych wyjaśnień, wskazując przyczyny z powodu, których informacje zawarte w deklaracji podaje się w wątpliwość itp.

Ustalenie zasad obliczania i pobierania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od mieszkańców – art. 6h i Uoucp,

g) podejmowanie czynności związanych z poborem opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z ograniczeniem do etapu wydawania decyzji administracyjnych związanych z brakiem deklaracji,

h) wydanie decyzji administracyjnych w sytuacji niezłożenia deklaracji o wysokości opłaty – art. 6o Uoucp – po wcześniejszym odebraniu od Spółki informacji o niezłożeniu deklaracji i propozycji wysokości opłaty w takiej sytuacji,

i) inne zadania wynikające z aktów prawa miejscowego, do których została upoważniona Spółka a które wskazano w rozdz. 2 pkt. 3 niniejszej analizy.

Z racji na naturę obowiązków przy gminie pozostało:

a) Prowadzenie rejestru działalności regulowanej dla przedsiębiorców odbierających odpady komunalne w tym wydawanie decyzji o wykresleniu z rejestru – art. 9b i Uoucp;

b) Wydanie decyzji administracyjnych w sprawie wysokości zaległości w opłatach – art. 6p Uoucp – po wcześniejszym odebraniu od spółki informacji i dokumentacji potwierdzającej zaległości;

c) Prowadzenie postępowań egzekucyjnych związanych z koniecznością zapłaty przedmiotowej opłaty – art. 6q Uoucp;

BUDOWA I REMONTY PIECÓW PRZEMYSŁOWYCH

Serdecznie zapraszamy do współpracy!

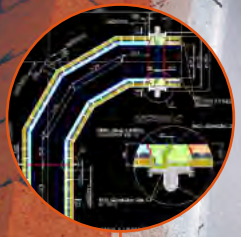
Refraserwis Sp. z o.o. w Dąbrowie Górniczej jest firmą ze 100% kapitałem polskim oferującą szeroki zakres usług z branży ogniotrwałego budownictwa przemysłowego.

Oferta firmy obejmuje:

- Budowę i remonty ogniotrwale instalacji przemysłowych
- Projektowanie wyłożyń ogniotrwale
- Wyrzwanie obiektów przemysłowych
- Dobór oraz sprzedaż materiałów ogniotrwale
- Produkcję ogniotrwale prefabrykatów betonowych
- Projektowanie i wytwarzanie konstrukcji stalowych pieców

Jesteśmy obecni niemalże w każdej branży przemysłu, a w oparciu o nasze doświadczenie oraz Know-how oferujemy różne rozwiązania od projektu aż po serwis...

www.refraserwis.com.pl

d) Wykonywanie innych obowiązków przewidzianych w Uoucp dotyczących bezpośrednio systemu gospodarki odpadami komunalnymi oraz przepisach szczegółowych (np. Ustawie o odpadach).

3. Nadzór nad gospodarowaniem odpadami komunalnymi, w tym realizacji zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości (art. 3 ust. 2 pkt 4 Uoucp)

Ogólnie sformułowane zadanie nadzoru nad gospodarowaniem odpadami komunalnymi znajduje swoje odzwierciedlenie w licznych przepisach ustawy, które wyposażają gminę w kompetencje zapewniające wpływ na realizację obowiązków nałożonych na nią w ustawie. Będą to te przepisy, które np. umożliwiają wykreślenie danego przedsiębiorcy z rejestru działalności w zakresie odbioru odpadów komunalnych – art. 9j Uoucp.

Uprawnienia nadzorcze mają swój właściwy wyraz także w obowiązku kontroli wynikającym z art. 9u i Uoucp. Kontrola ta ma się odbywać na zasadach przewidzianych w art. 379 i art. 380 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.).

W strukturach działu gospodarki odpadami została utworzona komórka odpowiedzialna za kontrolę realizacji usługi odbioru i transportu odpadów komunalnych, finansowana z opłat uniszczanych przez mieszkańców.

4. Ustanowienie selektywnego zbierania odpadów komunalnych (art. 3 ust. 2 pkt. 5 Uoucp) i tworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (art. 3 ust. 2 pkt. 6 Uoucp)

Oba wskazane powyżej obowiązki odnoszą się do kwestii selektywnego obowiązku zbierania odpadów komunalnych. Z jednej strony gmina zobowiązana jest do ustanowienia dla wszystkich jej mieszkańców selektywnego zbierania odpadów.

Tu wiodącą rolę ma regulamin czystości i porządku w gminie, w którym ustalono wymagania w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości obejmujących prowadzenie we wskazanym zakresie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, w tym powstających w gospodarstwach domowych przedmiotowych leków

i chemikaliów, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego

i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz zużytych opon, a także odpadów zielonych art. 4 ust. 2 pkt. 1) list a) Uoucp.

Drugi element tego zadania to tworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, do których dostęp mają wszyscy mieszkańcy. Zadanie to podobnie jak zadanie dotyczące utrzymania i eksploatacji instalacji regionalnej zostało powierzone CzPK na zasadach sprecyzowanych w umowie wykonawczej z dnia 9 czerwca 2011 r. z późniejszymi aneksami i jest realizowane ze środków UE w ramach RPO dla Województwa Śląskiego.

CzPK Sp. z o.o. zorganizowało stacjonarny punkt selektywnej zbiórki odpadów w Sobuczynie.

W ramach umowy cywilnoprawnej podpisanej z wykonawcą usługi odbioru i transportu odpadów powstających na nieruchomościach zamieszkałych i na nieruchomościach, na których nie zamieszkują mieszkańcy z terenu Gminy Miasto Częstochowa oraz zagospodarowaniu niektórych frakcji odpadów selektywnie odbieranych wykonawca zorganizował na terenie miasta Częstochowa następujące punkty selektywnej zbiórki:

- Terenowe Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Zielonych TPSZOZ – 23 punkty (25 kontenerów)

- TOPSZOK – Terenowy Ogólnodostępny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w ilości 200 gniazd (każde złożone z 3 pojemników o pojemności 2,5 m³) oraz 30 gniazd (każde złożone z 3 pojemników metalowych o pojemności 1,5 m³) oraz 115 punktów douselektywnej zbiórki odpadów komunalnych wyposażonych w pojemniki o pojemności 1100 l,

- MPZOP – Mobilny Punkt Zbierania Odpadów Problemowych,

- MPZOW – Mobilny Punkt Zbierania Odpadów Wielkogabarytowych.

5. Zapewnienie osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych

ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (art. 3 ust. 2 pkt 7 Uoucp)

Realizacja obowiązku zapewnienia poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego odzysku innymi metodami i ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania może być obciążona karami finansowymi przewidzianymi w art. 9z Uoupc. Konieczne było, więc aby gmina w sposób staranny zabezpieczyła realizację tego zadania w odniesieniu do powstających na jej terytorium odpadów komunalnych.

Do tego celu wykorzystano własną spółkę komunalną, której powierzono zadania zagospodarowania odpadów komunalnych i która dysponuje najnowocześniejszą technologią. Jednocześnie zarówno przepisy dotyczące organizacji Spółki, tj. np. KSH, umowa spółki czy umowa wykonawcza, wyposażają gminę w narzędzia umożliwiające właściwą kontrolę realizacji przedmiotowego zadania.

Uwzględniając, więc powyższe uwarunkowania, należy stwierdzić, że ten obowiązek jest w całości przekazany CzPK, co jest również bezpośrednio związane z realizacją zadania tworzenia i eksploatacji przez wykonawcę usługi polegającej na odbiorze i transporcie odpadów powstających na nieruchomościach zamieszkałych i nieruchomościach, na których nie zamieszkują mieszkańcy z terenu Gminy Miasto Częstochowa oraz zagospodarowaniu niektórych frakcji odpadów selektywnie odbieranych.

6. Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych, co do prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi (art. 3 ust. 2 pkt 8 i 9 Uoucp)

Wprowadzenie nowych zasad gospodarki odpadami komunalnymi nie jest możliwe bez właściwej edukacji i kampanii informacyjnej skierowanej do mieszkańców. Zadanie to było realizowane przez CzPK Sp. z o.o. i Urząd Miasta zarówno przed wejściem w życie nowych regulacji jak i w trakcie funkcjonowania systemu. Koszty promocji i edukacji prowadzonej przez CzPK Sp. z o.o. w roku 2014 wynosiły 186 316,66 zł

Natura przedmiotowego zadania dała możliwość przekazania go Spółce, co pozostaje uzasadnione także w kontekście doświadczenia CzPK Sp. z o.o. w prowadzeniu kampanii infor-

macyjnych w zakresie szeroko pojętych zadań związanych z gospodarką odpadami, przy okazji realizacji inwestycji w infrastrukturze do zagospodarowania ze środków pozyskanych z UE. Wprowadzenie nowych zasad gospodarki odpadami komunalnymi w Mieście Częstochowa poprzedzono edukacją wszystkich grup społecznych oraz kampanią informacyjną skierowaną do mieszkańców.

7. Obowiązki:

- zapobieganie zanieczyszczeniu placów i terenów otwartych w szczególności przez: zbieranie i pozbywanie się, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 4 błota śniegu, lodu oraz innych zanieczyszczeń uprzątniętych z chodników przez właścicieli nieruchomości oraz odpadów zgromadzonych w przeznaczonym do tego celu pojemnikach ustawionych na chodnikach (art. 3 ust. 2 pkt 11 Uoucp);

- utrzymywanie czystości i porządku na przystankach komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest gmina oraz które są położone na jej obszarze przy drogach publicznych bez względu na kategorię tych dróg (art. 3 ust. 2 ust. 12 Uoucp);

Oba obowiązki realizowane są obecnie przez MZDiT w Częstochowie, a więc podmiot odpowiedzialny za zadania własne gminy związane z zarządaniem dróg.

Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania sporządzone wg stanu na dzień 31.12.2014r.

- Zmieszane odpady komunalne

Instalacja własna miasta Częstochowa – RI-POK MBP w Sobuczynie – daje gwarancję przetwarzania wszystkich zmieszanych odpadów komunalnych wytworzonych przez mieszkańców miasta Częstochowa. Zakład Kompostowy/Stabilizacji spełnia wszystkie wymagania stawiane tego typu instalacji.

- Odpady zielone

Wybudowany Zakład Kompostowy/Stabilizacji umożliwia przetwarzanie odpadów zielonych w procesie intensywnym w bioreaktorach równoległe z prowadzonym procesem stabilizacji, jak również ma wydzielony nowy plac

dojrzwiania kompostu o powierzchni 2000 m² z rozdzielną kanalizacją wód procesowych od kanalizacji wód procesowych plac dojrzwiania stabilizatu o powierzchni 6000 m²

Tym samym proces kompostowania odpadów zielonych może być również prowadzony wyłącznie na placu kompostowym, co jest zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Wytworzenie kompostu i certyfikowanie go, jako spełniającego wymagania spowoduje wpisanie do WPGO wo. Śląskiego kolejnej instalacji regionalnej na terenie Regionu I, zlokalizowanej na terenie RZZO w Sobuczynie tj. RIPOK Kompostownia.

• Pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

Do końca 2015 r. planowane jest zakończenie działań, których celem jest dobór właściwej instalacji przygotowania frakcji nadsitowej do dalszego unieszkodliwiania odpadów posortowniczych, określenie możliwych form finansowania inwestycji, określenie kosztów inwestycyjnych oraz przyszłych kosztów eksploatacyjnych. Wszystkie te informacje służyć będą do podjęcia ostatecznej decyzji w sprawie przystąpienia do realizacji inwestycji.

W tabelach 2, 3, 4 przedstawiono: stan faktyczny wytwarzanych odpadów na terenie miasta Częstochowy oraz powstających w wyniku ich przetworzenia, na podstawie danych z ewidencji RIPOK MBP w Sobuczynie w 2014 r.; moc przerobową instalacji własnych gminy miasto Częstochowa w 2014 r. zgodnie z posiadanymi sektorami decyzjami administracyjnymi; zgodność istniejących instalacji własnych gminy miasta Częstochowa z obowiązującymi przepisami prawa, zapowiedzianą zmianą przepisów prawa oraz niezbędne działania inwestycyjne i modernizacyjne.

lp	Rodzaj odpadów	Ilość [Mg/rok]
1	Zmieszane odpady komunalne	85 313,30
2	Odpady zielone - przyjęte w 2014 r. do odzysku z chwilą uruchomienia ZK (12.01.2015 r.)	8 377,52
3	Pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania	54 921,23

Tab 3. Stan faktyczny wytwarzanych odpadów na terenie miasta Częstochowy oraz powstających w wyniku ich przetworzenia, na podstawie danych z ewidencji RIPOK MBP w Sobuczynie w 2014 r.

lp	Rodzaj instalacji	wydajność [Mg/rok]	uwagi
1	RIPOK MBP	90 000	
2	Sortownia dla zmieszanych odpadów komunalnych poza instalacją MBP	47 000	
3	Sortownia dla odpadów selektywnie zbieranych	30 000	
4	Kompostownia	5 000	Czasowe zezwolenie na przyzwole kompostowanie odpadów zielonych na kwaterze składowej, określone w obowiązującej decyzji sektorowej (do czasu uruchomienia Zakładu Kompostowego) Po uruchomieniu procesu biologicznego przetwarzania odpadów w bioreaktorach od stycznia 2015 r. wydajność 40 100 Mg/rok.
5	RIPOK kwatery	300 000	
6	SROR - Stacja rozdrabniania odpadów wielkogabarytowych	25 000	
7	SRORB - Stacja rozdrabniania odpadów remontowo budowlanych	15 000	
8	MPZON - magazyn odpadów niebezpiecznych	1 000	
9	Plac kompostowni przyzwolej	40 000	

Tab 4. Moc przerobowa instalacji własnych gminy miasto Częstochowa w 2014 r. zgodnie z posiadanymi sektorami decyzjami administracyjnymi

lp	Rodzaj instalacji	Zgodność z obowiązującym stanem prawnym	Potrzeby modernizacyjne i inwestycyjne w związku z wprowadzonym okresem dostosowawczym lub zapowiedzianą zmianą przepisów prawa	Termin dostosowania	Podjęte działania
1	RIPOK MBP	zgodna	Obowiązek zamknięcia procesu biologicznego w fazie intensywnej	08.10.2015	Budowa zakładu kompostowego w realizacji - termin zakończenia budowy: 12.11.2014 r.
			Oczyszczanie gazów ze strefy rozładunku sortowni	22.01.2017	Nie podjęto działań - oczekiwanie na ostateczny kształt rozporządzenia MŚ dot. Procesu MBP
			Dalsze przetwarzanie pozostałości z sortowania odpadów komunalnych niespełniających warunków do składowania	01.01.2016	Instalacja do dalszego przetwarzania frakcji nadsitowej
2	Kompostownia	zgodna	Prowadzenie procesu na placu kompostowym	12.11.2014 r. Pełny proces MBP ruszył 12.01.2015 r. od godz. 10	Płyta placu kompostowego o powierzchni 2000 m ² przygotowana w ramach budowy zakładu kompostowego
3	Pozostałe	zgodna	nie dotyczy	-	-

Tab 2. Zgodność istniejących instalacji własnych gminy miasta Częstochowa z obowiązującymi przepisami prawa, zapowiedzianą zmianą przepisów prawa oraz niezbędne działania inwestycyjne i modernizacyjne

Pozostałe potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami

- Rozbudowa zakładu Kompostowego;
- Zakup kontenerów na odpady zielone – 20 szt.;
- Zakup gniazd selektywnej zbiórki – 50 gniazd;
- Budowa Stacjonarnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych;
- Rozbudowa Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów.
- Pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

Do końca 2015 r. planowane jest zakończenie działań, których celem jest dobór właściwej instalacji przygotowania frakcji nadsitowej do dalszego unieszkodliwiania odpadów posortowniczych, określenie możliwych form finansowania inwestycji, określenie kosztów inwestycyjnych oraz przyszłych kosztów eksploatacyjnych. Wszystkie te informacje służyć będą do podjęcia ostatecznej decyzji w sprawie przystąpienia do realizacji inwestycji.

Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych odbieranych i zagospodarowanych w ramach systemu w gminie miasto Częstochowa w 2014 r.

Tabela 5 przedstawia zestawienie kosztów związanych z odbieraniem i transportem odpadów komunalnych w ramach umowy na odbiór i transport odpadów powstających na nieruchomościach zamieszkałych i nieruchomościach, na których nie zamieszkują mieszkańcy z terenu Gminy Miasto Częstochowa oraz zagospodarowania niektórych frakcji odpadów selektywnie odbieranych usługę ta świadczy dla gminy firma Remondis Sp. z o.o. Ponadto w tabeli ujęto koszty unieszkodliwiania i zagospodarowania oraz obsługi administracyjnej systemu – usługa świadczona przez CzPK Sp. z o.o. finansowana w ramach rekompensaty zgodnie z umową wykonawczą podpisaną z Gminą Miasto Częstochowa. Część zadań z zakresu administrowania systemu gospodarowania odpadami jest w kompetencji Urzędu Miasta.

Koszty funkcjonowania systemu w 2014 r				
Wynagrodzenie dla wykonawcy	Koszty obsługi administracyjnej	Koszty edukacji i promocji	Pozostałe zagospodarowania	Łącznie
11 076 201,43 zł	1 975 472,00 zł	186 316,66 zł	15 813 298,33 zł	29 051 288,42 zł

Tab 5. Koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w 2014 r.

Ilość odpadów komunalnych wytworzona na terenie gminy

Pod pojęciem odpadów komunalnych – rozumie się odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Zmieszane odpady komunalne pozostają zmieszane odpadami komunalnymi, nawet, jeżeli zostały poddane czynności przetwarzania odpadów, która nie zmieniła w sposób znaczący ich właściwości.

Dla odpadów wytwarzanych w sektorze odpadów komunalnych zaliczamy:

- odpady komunalne,
- odpady opakowaniowe,
- odpady ulegające biodegradacji,
- odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych.

Źródłem wytwarzania odpadów komunalnych są przede wszystkim gospodarstwa domowe, instytucje, zakłady produkcyjne, zakłady infrastruktury zlokalizowane na terenie Gminy Miasto Częstochowa, odpady pochodzące z obiektów użyteczności publicznej. Ilość i skład morfologiczny odpadów komunalnych zależy od świadomości ekologicznej mieszkańców, pory roku, liczby i standardu życiowego mieszkańców, stopnia rozwoju gospodarczego, charakteru urbanistycznego itp. W tabelach 6,7 i 8 zobrazowano skład morfologiczny odpadów komunalnych wg. Planu gospodarki odpadami dla woj. Śląskiego w 2014 r.

lp.	Wyszczególnienie	Duże miasta
1.	papier	19,30%
2.	szkło	9,90%
3.	metal	2,70%
4..	tworzywa sztuczne	15,30%
5.	odpady wielomateriałowe	2,50%
6.	odpady kuchenne i ogrodowe	28,50%
7.	odpady mineralne	3,10%
8.	frakcja < 10 mm	4,10%
9.	tekstyli	2,30%
10.	drewno	0,30%
11.	niebezpieczne	0,80%
12.	inne	3,30%
13.	odpady wielkogabarytowe	2,60%
14.	odpady z terenów zielonych	5,30%

Tab 6. Procentowy skład odpadów komunalnych wytwarzanych w dużych miastach [12]

lp.	Rodzaj odpadów	Masa wytworzonych odpadów-2010- (tys.Mg)
1.	udział papieru	221 195
2.	udział metali	113 463
3.	udział tworzyw sztucznych	30 944
4..	udział odpadów wielomateriałowych	175 352
5.	udział odpadów kuchennych i ogrodowych	28 652
6.	udział odpadów pozostałych	326 635
7.	odpady mineralne	159 306
8.	frakcja < 10 mm	35 529
9.	frakcja	46 990
10.	tekstyli	26 360
11.	drewno	3 438
12.	niebezpieczne	9 169
13.	inne	37 821
14.	odpady wielkogabarytowe	29 798
15.	odpady z terenów zielonych	60 743
odpady komunalne wytwarzane		1 146 089
kg/Ma		397

Tab 7. Skład i ilość poszczególnych frakcji w wytwarzanych odpadach w dużych miastach w roku 2010 [5]

lp.	Rodzaj odpadów	Wskaźniki jednostkowego wytwarzania odpadów -2010- (kg/Mg)
1.	wytwarzanych	397
2.	udział papieru	76
3.	udział metali	39
4..	udział tworzyw sztucznych	11
5.	udział odpadów wielomateriałowych	61
6.	udział odpadów kuchennych i ogrodowych	10
7.	udział odpadów pozostałych	113
8.	odpady mineralne	55
9.	frakcja < 10 mm	13
10.	frakcja	16
11.	tekstyli	9
12.	drewno	1
13.	niebezpieczne	3
14.	inne	13
15.	odpady wielkogabarytowe	10
16.	odpady z terenów zielonych	21

Tab 8. Wskaźniki do oszacowania poszczególnych strumieni odpadów w dużych miastach [5]

• Odpady komunalne zmieszane

W gminie Miasto Częstochowa znajduje się ok. 80 000 indywidualnych gospodarstw (posej) oraz ilość gospodarstw w zabudowie wielorodzinnej, co daje ok. 30 000 nieruchomości, a także 1596 firm i instytucji wpisanych do rejestru Regon na 10 000 ludności w wieku produkcyjnym. Ilość odpadów komunalnych zmieszanych odebranych przez firmę Remondis Sp. z o.o. w przedstawionym okresie w ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wynosi 5 247,66 Mg/m-c, co w skali roku daje 62 971,88 Mg. Dodatkowo w roku 2014 w ramach likwidacji dzikich wysypisk zebrano 21,70 Mg/rok odpadów komunalnych zmieszanych.

• Odpady wielkogabarytowe

Ilość odpadów wielkogabarytowych odebranych przez wykonawcę wynosi w 2014 r. 211,80 Mg/rok, natomiast ilość odpadów wielkogabarytowych zebranych w stacjonarnym punkcie Gminy Miasto Częstochowa wynosi 68,90 Mg. Na terenie gminy jest prowadzona od lipca 2013 r. selektywna zbiórka tego typu odpadów. Zgodnie z regulaminem utrzymania porządku i czystości na terenie Miasta częstochowa oraz Uchwałami w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, odpady wielkogabarytowe zbierane są w ramach systemu z nieruchomości zamieszkałych raz w roku w czasie zbiórki tych odpadów prowadzonej przez Mobilny Punkt Zbierania Odpadów Wielkogabarytowych (MPZOW) zgodnie z harmonogramem odbioru dla danej dzielnicy po zgłoszeniu telefonicznym lub we własnym zakresie odpady można przekazywać do SPSZOK.

• Odpady remontowo-budowlane

Do odpadów remontowo budowlanych zaliczamy min.: gruz, materiały ceramiczne, elementy gipsowe, itp. Podczas prowadzenia takich prac powstają również odpady drewnopochodne, stal, odpady opakowaniowe, odpady niebezpieczne. Odpady remontowo-budowlane wytwarzane są nieregularnie a określenie ich średniej ilości jest trudne. Nadmienić należy, że system w mieście Częstochowa funkcjonuje od półtora roku i ilość ta wyniosła w roku 2014 - 6 105,42 Mg/rok z terenu nieruchomości i 1000,68 Mg/rok odpadów zebranych w SPSZOK. Odbiór

tego typu odpadów z nieruchomości zgodnie z aktami prawa miejscowego odbywa się raz do roku po wcześniejszym zgłoszeniu w pkt. zgłoszeń telefonicznych w pojemniku do 10 m³dla każdego lokalu.

• Odpady selektywnie zebrane

Odpady selektywnie zebrane odbierane są w ramach systemu z terenu nieruchomości zamieszkałych w zabudowie jednorodzinnej oraz zabudowie wielorodzinnej z punktów TOPSZOK przez firmę Remondis Sp. z o.o. Masa odpadów odebranych wynosi 2 631,12 Mg/rok (tabela 10). Odpady selektywnie zebrane mieszkańcy przekazują również SPSZOK. Szacunkowa masa odpadów zgromadzonych w ten sposób, pozyskana z punktów selektywnej zbiórki oraz wysortowanych w MBP wynosiła 1 518,36 Mg/rok. Odpady wskazane przez wykonawcę usługi zostały podane recyklingowi. Dodatkowo zgodnie z dokumentacją w mieście Częstochowa funkcjonują inne podmioty prowadzące selektywną zbiórkę

Rodzaj odpadów	Kod odpadu	Suma Mg
Niesegregowane zmieszane odpady komunalne	20 03 01	62971,88
Odpady ulegające biodegradacji	20 02 01	6343,40
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	20 01 08	11,42
Inne odpady nie ulegające biodegradacji	20 02 03	27,30
Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	17 01 01	3631,54
Gruz ceglany	17 01 02	388,04
Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglano, odpadów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	17 01 07	2085,84
Odpady wielkogabarytowe	20 03 07	211,80
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów (z wyłączeniem pyłów wymienionych w 10 01 04)	10 01 01	1487,84
Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03	17 05 04	4,70
Leki cytostaticzne i cytostatyczne	20 01 31	0,74
Farby, tusze farby drukarskie, kleje, lepiszcze, i żywice zawierające substancje niebezpieczne	20 01 27	3,32
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	20 01 35	2,54
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	20 01 36	1,54
Urządzenia zawierające freony	20 01 23	0,12
Suma		77172,02

Tab 9. Ilość odpadów komunalnych zmieszanych odebranych z miasta Częstochowa przez Firmę Remondis Sp. z o.o. w 2014 r.

tj. ilości 8 264,77 Mg wskazane przez te firmy w roku 2014 .

Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Suma Mg
Opakowania z papieru i tektury	15 01 01	649,14
Opakowania z tworzyw sztucznych	15 01 02	839,81
Opakowania ze szkła	15 01 07	1013,99
Papier i tektura	20 01 01	74,12
Szkło	20 01 02	20,56
Tworzywa sztuczne	20 01 39	33,50
SUMA ODPADÓW ZEBRANYCH SELEKTYWNE		2631,12

Tab 10. Odpady selektywnie zebrane przez Remondis Sp. z o.o. w 2014 r.

Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Suma Mg
Opakowania z papieru i tektury	15 01 01	307,32
Opakowania z tworzyw sztucznych	15 01 02	560,28
Opakowania ze szkła	15 01 07	158,48
Opakowania z metali	15 01 04	470,16
SUMA		1496,24

Uwaga: podane ilości stanowią ilość odpadów wytworzonych w wyniku procesu przetwarzania odpadów zarówno 15 01 i 20 01 ze wszystkich dostarczonych odpadów na instalację

Tab 11. Ilość odpadów pozyskanych z sortowni MBP w 2014 r.

Rodzaj odpadu	Suma Mg
Opakowania z papieru i tektury	7,32
Opakowania z tworzyw sztucznych	9,10
Szkło	5,64
Opakowania z metali	0,06
Drewno	1,70
Świetłówki	0,04
Leki	0,34
Odpady ulegające biodegradacji	50,98
Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne	0,76
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35, 20 01 36	3,14
Odpady zmieszane - opony	3,44
Odpady wielkogabarytowe	68,9
SUMA	129,30

Tab 12. Odpady przekazane do SPSZOK w 2014 r.

Literatura

1. Dane opublikowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie 2011, 2012, 2013, 2014. [8]
2. Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 24 września 2014 r. w sprawie przeciętnej stopy bezrobocia w kraju oraz na obszarze powiatów, M.P z 2014 r. Nr. 0, poz. 853
3. Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego 2014. [12]
4. Sprawozdanie Prezydenta Miasta Częstochowy z realizacji zakresu zadań z zakresu gospodarowania odpadami za rok 2014. [14]
5. Zygan Grzegorz, Komentarz Ministerstwa Środowiska do nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Logika Odzysku, 2011 nr 1, s. 68-71.
6. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012. O odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21, 888, 1238, z 2014 r. poz. 695 z późn. zm.) [11]
7. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2013 r. poz. 1399 z późn. zm.);

**Kompleksowa
obsługa projektów
i przedsięwzięć w zakresie:**

- Badań nieniszczących
- Badań niszczących
- Nadzoru NDT
- Nadzoru spawalniczego
- Dopuszczeń spawalniczych i certyfikacji
- Ekspertyz technicznych
- Szkoleń w zakresie NDT i spawalnictwa
- Obróbki cieplnej

Ultra NDT SKA
ul. Przemysłowa 15
89-600 Chojnice

tel.: +48 52 569 31 11
fax.: +48 52 396 42 08
e-mail: biuro@ultrandt.pl

www.ultrandt.pl

Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Suma Mg
Opakowania z papieru i tektury	15 01 01	3759,90
Opakowania z tworzyw sztucznych	15 01 02	1307,75
Opakowania ze szkła	15 01 07	1517,20
Opakowania z metali	15 01 04	80,02
Tworzywa sztuczne i guma	19 12 04	280,80
Zmieszane odpady opakowaniowe	15 01 06	1303,00
Papier i tektura	19 12 01	16,10
SUMA		8264,77

Tab 13. Informacje o masie poszczególnych odpadów odebranych z gminy w punktach w 2014 r.

- Odpady ulegające biodegradacji i odpady zielone

Zgodnie z ustawą o odpadach, bioodpady to ulegające biodegradacji odpady z ogrodów i parków, odpady spożywcze i kuchenne z gospodarstw domowych, gastronomii, zakładów zbiorowego żywienia, jednostek handlu detalicznego, a także porównywalne odpady z zakładów produkujących lub wprowadzających do obrotu żywność.

Odpady zielone rozumie się przez to odpady komunalne stanowiące część roślin pochodzących z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów, parków, cmentarzy, a także z targowisk, z wyłączeniem odpadów z czyszczenia ulic i placów. Na terenie gminy Miasto Częstochowa w ramach systemu funkcjonują TPSZOZ – to 25 sztuk kontenerów usytuowanych w każdej dzielnicy w okresie od kwietnia do października każdego roku.

Bilans odpadów ulegających biodegradacji w przedstawionym okresie wynosi 6 382,12 Mg zgodnie z informacjami uzyskanymi od wykonawcy odbioru i transportu odpadów komunalnych. Do SPSZOK oraz w ramach likwidacji miejsc nieprzeznaczonych do składowania tego typu odpadów trafia 50,98 Mg/rok dodatkowo tego typu odpadów.

W gminie Miasto Częstochowa, gdzie zabudowa jednorodzinna stanowi ok. 40% gospodarstw odpady ulegające biodegradacji oraz odpady zielone są często kompostowane wykorzystywane na miejscu w gospodarstwach przydomowych ogrodach. Zgodnie z przyjętym systemem gospodarowania w pozostałych gospodarstwach takie odpady są gromadzone w

pojemnikach do tego przeznaczonych.

- Odpady niebezpieczne, problemowe w strumieniu odpadów komunalnych

W odpadach komunalnych pochodzących z gospodarstw domowych znajdują się odpady problemowe tj. przeterminowane lekarstwa, baterie, akumulatory, lakiery, lampy fluorescencyjne, opakowania po nawozach chemicznych.

Do odpadów niebezpiecznych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów zalicza się:

- rozpuszczalniki – 20 01 13*;
- kwasy – 20 01 14*;
- alkalia – 20 01 15*;
- odczynniki fotochemiczne – 20 01 17*;
- środki ochrony roślin I i II klasy toksyczności – 20 01 19*;
- lampy fluorescencyjne i inne zawierające rtęć – 20 01 21*;
- urządzenia zawierające freony – 20 01 23*;
- oleje, tłuszcze i inne niewymienione w grupie 20 01 25 - 20 01 26*;
- farby, tusze, farby drukarskie, itp. – 20 01 29*;
- leki cytotoksyczne i cytostatyczne – 20 01 31*;
- baterie i akumulatory łącznie z wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02, 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory – 20 01 33*;
- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż w 20 01 21, 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki – 20 01 35*;
- drewno zawierające substancje niebezpieczne – 20 01 37*;

Ilość wytwarzanych odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych odebranych przez wykonawcę usługi w analizowanym okresie wynosiła 8,26 Mg/rok [1], odpadów zebranych w punktach selektywnego zbierania 4,28 Mg/rok [1].

W gminie funkcjonuje zorganizowany kompleksowy system zbierania tego typu odpadów samochodem MPZOP dwa razy do roku w każdej dzielnicy lub można oddać własnym transportem sześć dni w tygodniu do Stacjonarnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych zlokalizowanego w Sobuczynie.

Funkcjonują również inne punkty zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, w których zebrano 246,1 Mg/rok.

Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Suma Mg
Urządzenia zawierające freony	20 01 23*	67,90
Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	20 01 21*	0,90
Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 37	20 01 34	1,20
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	20 01 35*	99,20
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	20 01 36*	76,90
SUMA		246,10

Tab 14. Informacje o masie poszczególnych odpadów odebranych z gminy miasto Częstochowa w punktach w 2014 r. [1]

- Odpady powstające w sektorze gospodarczym

Określenie ilości wszystkich odpadów powstających w tym sektorze jest skomplikowane ze względu, iż zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa nie wszystkie podmioty muszą do Urzędu Miasta Częstochowa składać stosowne informacje.

Zgodnie z obowiązującą ustawą o odpadach posiadacz odpadów jest obowiązany do postępowania z odpadami w sposób zgodny z zasadami gospodarki odpadami, o których mowa w art. 16-31, w tym do prowadzenia procesów przetwarzania odpadów w taki sposób, aby procesy te oraz powstające w ich wyniku odpady nie stwarzały zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi oraz dla środowiska, a także w sposób zgodny z przepisami o ochronie środowiska i planami gospodarki odpadami.

Obowiązek prowadzenia ewidencji nie dotyczy:

- 1) wytwórców:
  - a) odpadów komunalnych,
  - b) odpadów w postaci pojazdów wycofanych z eksploatacji, jeżeli pojazdy te zostały przekazane do przedsiębiorcy prowadzącego stację demontażu lub przedsiębiorcy prowadzącego punkt zbierania pojazdów;
- 2) osób fizycznych i jednostek organizacyjnych niebędących przedsiębiorcami, które wykorzystują odpady na potrzeby własne, zgodnie z art. 27 ust. 8;
- 3) podmiotów, o których mowa w art. 45 ust. 1 pkt 1;
- 4) rodzajów odpadów lub ilości odpadów

PIECOBUD

Przedsiębiorstwo PIECOBUD z siedzibą w Płocku od 25 lat świadczy szeroki wachlarz usług zarówno w zakresie inwestycji jak i remontów branży budownictwa ogniotrwałego oraz izolacji termicznych pieców i kotłów przemysłowych w każdej gałęzi przemysłu na terenie całego kraju oraz poza jego granicami.

PIECOBUD oferuje:

- ☑ Projektowanie,
- ☑ Dobór oraz dostawę niezbędnych materiałów
- ☑ Wykonawstwo,
- ☑ Nadzór nad realizacją projektu,
- ☑ Wygrzewanie,
- ☑ Prace serwisowe.

PIECOBUD to:

- ☑ Solidne partnerstwo,
- ☑ Dyspozycyjność,
- ☑ Dbłość o bezpieczeństwo,
- ☑ Jakość,
- ☑ Najwyższej klasy specjaliści.

Zapraszamy do współpracy!

PIECOBUD
09-411 Płock, ul. Zglenickiego 52 c

www.piecobud.com
e-mail: info@piecobud.com
tel. 24 366 04 40

określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 5.

5) Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje odpadów lub ilości odpadów, dla których nie ma obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów, kierując się ich szkodliwością oraz potrzebą wprowadzenia ułatwień w przypadku wytwarzania niewielkich ilości odpadów.

Wnioski

Podstawowym warunkiem realizacji planu gospodarki odpadami w mieście Częstochowa jest ciągła edukacja ekologiczna mieszkańców wiążąca się ze zmianą podejścia do środowiska, w którym człowiek przebywa. Właściwie realizowane przedsięwzięcia edukacyjne przyczyniają się docelowo do ograniczania negatywnych skutków oddziaływania na środowisko, szczególnie w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

W zakresie przeciwdziałania i minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów należy oprócz działań edukacyjnych nakierowanych na przydomowe kompostowanie frakcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, na obszarach z zabudową jednorodzinną, duży nacisk położyć na zastępowanie opakowań jednorazowych opakowaniami wielokrotnego użytku wszędzie tam gdzie jest to tylko możliwe.

W najbliższych latach nastąpi zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowisku przy jednoczesnym wzroście ilości odpadów poddanych procesom odzysku, zagospodarowanie lub segregacja odpadów u źródła ich powstania lub unieszkodliwiania odpadów. Proces ten przyczyni się do ograniczenia zagrożenia dla środowiska przyrodniczego.

Wysypiska, które są niezorganizowane i funkcjonują bez zezwolenia władz terenowych, tzw. „dzikie” wykazują negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. Są elementem zaburzającym krajobraz i stanowią zagrożenie dla czystości zasobów wód podziemnych, wód powierzchniowych oraz gleb. Mogą także stanowić bardzo poważne zagrożenie sanitarne. Likwidacja „dzikich wysypisk” przyczyniła się w znaczącym stopniu do poprawy stanu środowiska. Nastąpiło uporządkowanie terenu, przywrócenie natu-

ralnych siedlisk flory i fauny i przede wszystkim zostało zlikwidowane ognisko zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych.

Wdrożenie selektywnej zbiórki surowców wtórnych, odpadów wielkogabarytowych, remontowo – budowlanych i niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych przyczyniło się do wyeliminowania negatywnych zjawisk środowiskowych tj. zanieczyszczenia wód gruntowych i gleb, ograniczenia ilości odpadów deponowanych na składowisku, oraz umożliwi zwiększenie stopnia odzysku i gospodarczego wykorzystania w innych sektorach gospodarki.

Kompostowanie odpadów biodegradowalnych eliminuje niekorzystne skutki, jakie niesie za sobą unieszkodliwianie tych odpadów poprzez składowanie: odcieki zanieczyszczające wody gruntowe, gaz składowiskowy, zajmowanie dużych obszarów oraz niszczenie krajobrazu.

Nowe inwestycje przewidywane do realizacji będą podlegać procedurom ocen oddziaływania na środowisko, co powinno zagwarantować bezpieczne dla środowiska funkcjonowanie tych instalacji

Ocena gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Tarnowskie Góry.

An evaluation of the communal waste management in the commune of Tarnowskie Góry.

mgr inż. Mirosław Dumala

W KILKU SŁOWACH

W artykule dokonano prezentacji gospodarki odpadami komunalnymi w gminie Tarnowskie Góry. Rozpatrzono problemy gospodarowania odpadami komunalnymi w okresie 1997-2014 oraz po pierwszym lipca 2013 tzw. „rewolucji śmieciowej”. Przedstawiono gminny plan gospodarki odpadami komunalnymi sposoby finansowania tego typu zadań. oraz działania w zakresie selektywnej zbiórki odpadów. Opisano zintegrowany system informatyczny REMAS i TSIOS, który zaspokaja potrzeby gminnej administracji samorządowej w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

SUMMARY

The article defines the communal waste management in the commune of Tarnowskie Góry. It includes a discussion of the problems of managing communal waste within the period of 1997 - 2014 and after 1 July 2013, i.e. the so-called "rubbish revolution". The communal waste management plan, the methods of financing objectives of this type and the activities related to segregated waste collection were discussed. The article also includes a description of the REMAS and TSIOS integrated information systems, which satisfy the needs of the communal self-government administration within communal waste management."

1 Autor jest specjalistą w zakresie gospodarki odpadami, absolwentem Politechniki Śląskiej, e-mail: miroslaw.dumala@wp.pl

Charakterystyka gminy Tarnowskie Góry.

Gmina Tarnowskie Góry jest gminą miejską, leży ona w środkowej części Województwa Śląskiego, w powiecie tarnogórskim i graniczy:

- od północy z Gminą Kalety, Miasteczko Śląskie i Tworóg,
- od wschodu z Gminą Świerklaniec i Radzionków,
- od południa z Gminą Bytom,
- od zachodu z Gminą Zbrostawice i Tworóg.

Gmina Tarnowskie Góry zajmuje powierzchnię około 83 km (83.47 ha), co stanowi 0,68% powierzchni Województwa Śląskiego oraz 0,03% powierzchni kraju (stan na 31.12.2011r.).

Tarnowskie Góry są gminą miejską o charakterze turystyczno-przemysłowym. W jej granicach administracyjnych znajduje się 11 dzielnic: Bobrowniki Śląskie – Piekary Rudne, Lasowice, Opatowice, Pniowiec, Repty Śląskie, Rybna, Sowice, Stare Tarnowice, Strzybnica, Śródmieście – Centrum, Osada Jana. Gminę zamieszkuje 60231 mieszkańców (stan na 31.12.2011r.).

Gmina Tarnowskie Góry jest korzystnie położona w bezpośrednim sąsiedztwie aglomeracji śląskiej, ale równocześnie poza negatywnym jej oddziaływaniem. Tarnowskie Góry są gminą o bogatej historii i wielowiekowej tradycji górniczej. Pomimo funkcjonującego od średniowiecza przemysłu i osadnictwa zachowało się

